

בני־ערובה

מהרכבת הקואליציה עד חוק טל ואימוץ הטענה של חוגים חרדיים בעניין אי־היציגות של בית־המשפט העליון - תסמונת בני־הערובה שלקו בה ברק ושרי העבודה רק מחריפה

באה הגב' תמיר. אף אחד מהם איננו, "ייצוגיים" והכניסה אליו איננה באמצעות מערכת בחירות.

שופטי בית־המשפט העליון מתמנים מבין בעלי התור כשרה המשפטית בדיני מדינת ישראל שהם בעלי תור נים איכותיים מתאימים. ממש כפי שחברי המטה הכללי מתמנים מתוך מאגר הקצינים המשרתים בצה"ל, ומורי החוג לפילוסופיה מתמנים מתוך מאגר החוקרים והמורים בתחום זה.

החרדים, ברובם המכריע, אינם משרתים בצה"ל, אינם לומדים באוניברסיטאות ואינם רוכשים השכלה מתאימה בתחומי המשפט והפילוסופיה הכלליים. התוצאה היא שכשם שלא ניתן למצוא ביניהם מועמדים למטה הכללי בצה"ל, כן כמעט לא ניתן למצוא ביניהם מועמדים בעלי נתונים מתאימים לבית־המשפט העליון.

לכך ניתן להוסיף ששופטים נדרשים ליישם את חוק קי מדינת ישראל (לרבות חוק שוויון זכויות האישה) גם כאשר אלה אינם עולים בקנה אחד עם דין תורה לפי הפירוש החרדי. האם חרדי (אם ימצא בעתיד בעל תור נים מתאימים) יהא מוכן לקבל על עצמו דרישה זו? עם זאת, הרכב בתי־המשפט (כולל בית־המשפט העליון) הוא מגוון, ונכללים בו אשכנזים וספרדים, גברים ונשים, דתיים וחילוניים.

אם השרה תמיר מבקשת לרונן במינוי שופטים, ראוי שתפנה את תשומת ליבה לבתי־הדין הרבניים. בתי־דין אלה לא רק שאינם "ייצוגיים", אלא שלא מכהנת בהם ולו אישה אחת לרפואה, שהרי אישה, אפילו היא גדולה ומלומדת בתורה, אין לה שום סיכוי לזכות במישרה שייפוטית בבתי־דין אלה. וכמי ששוויון זכויות האישה חשוב לה, יש לה בעניין זה כר נרחב לפעולה. הכותב הוא פרופסור בפקולטה למשפטים, אוניברסיטת ת"א

יש בני ערובה המוחזקים בידי שוביהם ותלויים בהם לשבט או לחסד, שמתחילים לאמץ לעצמם את השקפת העולם של שוביהם ואף מוכנים לתמוך בדרישות הנלוות וזאת ביותר המוצגות על ידם. תסמונת זו משתקפת בכך שהחלש, הנתון בידי חזק ממנו, משתכנע בהדרגה שהחזק הוא הצדק, ומנסה להסביר את כניעתו והשפלתו בכך שאין הוא נכנע סתם כך לכוח עדיף, הוא רק מאמץ את דרישותיו, "הצודקות" של מי שרודה בו.

כך מפלגת העבודה בראשותו של אהוד ברק: במקום לכונן קואליציה עם הליכוד, היא העדיפה ממשלה תלת־יהיה תלות מוחלטת בש"ס. בנסיבות אלה נכנעים ברק ושריו לדרישות הפסולות והמשפילות ביותר. הם השימו עם סילוקו של יוסי שריד ממשרד החינוך. הם השימו כמובן עם קיומה של רשת החינוך הפרטית־מפלגתית של ש"ס (השלמה שגם מרצ שותפה לה). הם גם מוכנים לכסות את גרעונותיה שנוצרו בנסיבות בעייתיות. ומכיוון שיש צורך להעניק לכך צידוק, אנחנו שומעים שהדבר נעשה למען ילדי ישראל, כאילו לא היה עדיף שילמדו במסגרת ממלכתית במקום במסגרת מפלגתית. עוד פרשה זו בעיצומה, וכבר עבר בקריאה ראשונה חוק טל, המבקש לפטור תלמידי ישיבות כמעט לחלוטין משירות צבאי.

וכאילו לא די בכל אלה, החליטה השרה יולי תמיר שזה הרגע הנאות לזנק על מסלול ההתדרדרות ולאמץ את הדרישה המופרכת של חוגים חרדיים בדבר בית־משפט עליון, "ייצוגיים".

בעניין זה ראוי לחזור על כמה עקרונות בסיסיים: בית־המשפט העליון מורכב משופטים מקצועיים. במובן זה אין הוא שונה מגופים מקצועיים אחרים, דרך גמת המטה הכללי של צה"ל, מנהלי מחלקות בבתי־חולים או החוגים לפילוסופיה וחינוך באוניברסיטה שמהם